

Raad voor de rechtspraak
De heer H.C. Naves
Postbus 90613
2509 LP DEN HAAG

Datum
2 juni 2020

Onderwerp
Reactie werkgroepen transparantie en profielschets bestuursbenoemingen

Geachte heer Naves,

De NVvR is om een standpunt verzocht met betrekking tot de werkgroepen die zich bezig hebben gehouden met de transparantie van het proces tot bestuursbenoemingen en met het opstellen van een profielschets. De prioriteit van de inbreng heeft gelegen bij de rechtsstatelijke aspecten van bestuursbenoemingen.

Leidend bij de inbreng van de NVvR is geweest versterking van de band tussen bestuurden en bestuurders waardoor de afstand afneemt en het vertrouwen toeneemt. Meer duidelijkheid over de procedure in het algemeen en informatieverstrekking over de stappen die in de procedure ter vervulling van een bestuursvacature worden gezet, kan hier zeker aan bijdragen. Hetzelfde geldt voor het organiseren van een breder draagvlak voor de profielschets. Tegelijkertijd benadrukt de NVvR dat de ambitie om te komen tot aansluiting bij de Europese normen voor benoeming van bestuurders van gerechten en rechters, dat wil zeggen ‘elected by their peers’, als waarborg voor de (institutionele) rechterlijke onafhankelijkheid hiermee niet wordt gerealiseerd. De recente ontwikkelingen in Polen illustreren de kwetsbaarheid van een systeem waarbij de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de benoeming van rechterlijke bestuurders niet bij rechters ligt. Zonder af te doen aan het belang van de twee aspecten die in dit advies aan de orde komen, is naar de mening van de NVvR sprake van een onvoltooid project als het bij deze aspecten zou worden gelaten. De NVvR is daarom teleurgesteld dat geen bereidheid aanwezig bleek haar schets voor een procedure benoeming leden gerechtsbestuur inhoudelijk te bespreken.

De NVvR onderschrijft dat het bestuur van een gerecht primair verantwoordelijk is voor het eigen gerecht. De NVvR is voorts van mening dat de rol van gerechtsbesturen niet beperkt is tot het eigen gerecht, maar dat het bestuur ook een bijdrage dient te leveren aan de ontwikkeling en organisatie van de rechtspraak als zodanig. Dit is van betekenis voor het profiel van bestuurders, maar de NVvR tekent hierbij aan dat moet worden uitgegaan van een collegiaal gerechtsbestuur en dat van belang is dat bestuurders enerzijds elkaar voldoende weerwoord kunnen bieden maar anderzijds dat niet steeds alle kwaliteiten bij iedere bestuurder aanwezig behoeven te zijn. De primaire

verantwoordelijkheid van de bestuurder brengt mee dat lokale omstandigheden van belang zijn voor het profiel zonder dat dit nochtans mag leiden tot een op een bepaalde persoon toegeschreven profiel of een profiel dat kandidaten afkomstig van andere gerechten uitsluit. Zowel wat betreft de inhoud van het profiel als de wijze waarop het profiel tot stand komt moet (de schijn van) favoritisme voorkomen. De NVvR verwijst zowel voor de essentiële onderdelen van de inhoud van het profiel als de wijze waarop het profiel wordt vastgesteld naar artikel 3 van de door haar gepresenteerde Proeve van een Procedure benoeming leden gerechtsbestuur. De aldaar beschreven procedure kan mutatis mutandis worden toegepast als het betreft leden van de Raad.

Uit de contacten met leden heeft de NVvR de indruk gekregen dat procedures nauwelijks inzichtelijk zijn. Dat geldt zowel voor de inrichting van de procedure als voor het daadwerkelijk verloop van een specifieke procedure. Makkelijk kan de suggestie ontstaan dat het zittende bestuur de samenstelling van met name de sec en de bac zo organiseert dat de door haar beoogde kandidaat kan worden voorgedragen. Bij transparantie gaat het derhalve niet alleen om het openbaar maken van de toepasselijke regelingen of het publiceren van een infographic, maar ook om het transparant zetten van de stappen die leiden tot de vaststelling van het functieprofiel en de voordracht tot benoemingen. Een algemene beschrijving van een procedure, zonder dat die in de concrete gevallen leidt tot het geven van inzicht in de gemaakte afwegingen en waar die op gebaseerd zijn, voegt immers weinig toe aan het huidige systeem. De NVvR merkt op dat de transparantie in het advies zich niet lijkt uit te strekken tot een weergave van de opgehaalde informatie voor de profielschets en ook niet tot verantwoording van het verloop en de uitkomst van het benoemingsproces. De NVvR meent dat dit aspect van belang is voor het vertrouwen dat in de uiteindelijk benoemde bestuurder wordt gesteld. Zij verwijst voor dit aspect naar hetgeen zij heeft voorgesteld in artikel 6 van de Proeve van een Procedure benoeming leden gerechtsbestuur.

Wij verzoeken u het advies niet uit te brengen dan nadat het bovenstaande in aanmerking is genomen.

Met vriendelijke groet,
Namens de leden van de NVvR,

Marc Fierstra
bestuurslid NVvR